Van **kijken** naar **zien**

Een interview met Vrijwilliger van het Jaar 2025 Hanneke Waller

Afgelopen december nam Hanneke Waller tijdens het Flora Festival een groot applaus in ontvangst: ze werd uitgeroepen tot Vrijwilliger van het Jaar 2025. De reden? Haar bevlogen inzet als teamlid van FLORON-district Groot-Amsterdam (D14), de vele behulpzame detailfoto's die ze aan de Verspreidingsatlas heeft toegevoegd én haar kritische blik op het reilen en zeilen van FLORON maken haar een geliefde en onmisbare sleutelvrijwilliger. Hoewel Hanneke voor velen een goede bekende zal zijn, valt er – net als in de floristiek – bij mensen altijd iets nieuws te ontdekken. Hoog tijd dus voor een interview.

Joyce Janssen (FLORON)

"Ik was altijd al geïnteresseerd in plantjes," vertelt Hanneke. "Mijn vader zei dat het een generatie heeft overgeslagen: hij had er niet zo veel mee, maar mijn opa kennelijk wel. En mijn zus en ik ook." De echte interesse begon rond 1980, toen zij tijdens wandelingen en fietstochten met haar man probeerde om opvallende planten in de berm op naam te brengen. Tegenwoordig gaan ze graag samen op pad om kilometerhokken te strepen.

Hannekes ontwikkeling als florist verliep geleidelijk. "In het begin gebruikte ik de Spectrum Natuurgids Wilde Bloemen, want ik kon niet uit de voeten met een flora. Ik fotografeerde planten en ging dan thuis in het boek bladeren totdat ik ze tegenkwam. Mijn zus Marijke (*mede-coördinator IVN plantenwerkgroep West-Betuwe, red.*) heeft eerder een plantencursus gevolgd dan ik," lacht ze. Hanneke richtte zich in die tijd meer op fotografie, omdat ze mooie vondsten zo goed mogelijk wilde vastleggen. Tijdens de fotocursus ontstond vervolgens de behoefte om te weten welke plant ze precies fotografeerde. Zo versterkten haar interesses elkaar. Haar lievelingsplant Knikkende distel (*Carduus nutans*) heeft een sleutelrol gespeeld in deze kruisbestuiving: "Ik zag hem voor het eerst in Zeeland, met die forse bloemen die niet naar de zon keken, maar naar beneden hingen. Dat bijzondere formaat en afwijkende gedrag vond ik mooi. Voor de fotocursus moest ik experimenteren met belichting en scherpte-diepte en ontdekte ik dat de bloemen verschillende tinten roze hadden, met een beetje blauw." Zo leerden de cursus én de plant haar om goed te kijken naar haar omgeving. "Of eigenlijk ging ik van kijken naar *zien*: dat was de kreet van de mevrouw die de cursus gaf," voegt ze toe.

Hanneke tijdens haar huldiging als Vrijwiliger van het Jaar 2025. Foto: Yorick de Vries

In 2008 vond Hanneke nog een plant die bepalend bleek voor haar loopbaan als florist: een Bijenorchis (*Ophrys apifera*). "Die vond ik zo grappig," stelt ze. "Mijn man wist dat Ton Denters iets over orchideeën had geschreven, dus nam ik contact met hem op." Ton was lid van de KNNV Amsterdam en enkele dagen later werd Hanneke ook lid. Kort daarna moest ze stoppen met werken en kreeg ze het advies om "iets leuks" te gaan doen met de vrijgekomen tijd. Ze besloot zich via de KNNV verder te verdiepen in natuur en sloot zich vier jaar later ook aan bij de plantenwerkgroep van deze club. Hier vond ze belangrijke leermeesters in Peter Wetzels, Lida den Ouden en Nico Schonewille. Dankzij hen ging haar plantenkennis met sprongen vooruit. Inmiddels runt ze samen met Peter zowel de KNNV plantenwerkgroep als FLORON-district 14. "Vanwege mijn gezondheid moet ik mijn grenzen goed bewaken, daarom verdelen we de taken zó dat we elk doen

wat we graag willen. Samen vormen we een hecht team."

Dat floristiek en fotografie bij Hanneke ook nu nog hand-in-hand gaan wordt duidelijk uit de vele foto's die ze heeft toegevoegd aan de Verspreidingsatlas. "Soms maak ik foto's als bewijs van een vondst, maar vaker nog om onduidelijke informatie in plantenboeken aan te vullen," verklaart ze. Haar gedetailleerde afbeeldingen zijn voor veel beginnende én gevorderde floristen een onmisbare hulp geworden bij het determineren van planten. De waardering voor haar werk doet haar goed. "Het kost me veel energie en soms moet ik flink doorbijten. Als iemand die zegt dat ze er echt iets aan hebben, ben ik blij. Dan weet ik dat ik het niet voor niets heb gedaan," glundert ze.

Op 3 oktober 2024 maakt ze deze foto van een jonge Tongvaren (*Asplenium scolopendrium*) in Velsen. Foto's: Peter Wetzels & Hanneke Waller

Knikkende distel. Bron: Atlas des plantes de France, deel 2, Amédée Masclef (1890)

In de coronaperiode is een bijzondere samenwerking met validator Niels Eimers ontstaan. "Ik had al regelmatig contact met hem over foute foto's in de Verspreidingsatlas," legt ze uit. "Tijdens de lockdown maakte ik online presentaties over stinzenplanten voor de plantenwerkgroep. Ik legde mijn foto's voorafgaand steeds ter controle aan Niels voor en als hij ze goedkeurde, kon ik ze met een gerust hart gebruiken in mijn presentaties. Ze kwamen dan ook meteen beschikbaar voor anderen in de Verspreidingsatlas. Zo hadden we een een-tweetje en daar zijn we na corona mee doorgegaan."

Haar toekomst als florist ziet Hanneke ook in dit kader. "Als ik geen excursies meer kan geven, kan ik me nog lange tijd vermaken met het uitzoeken van mijn foto's. Zorgen dat ze ook echt geüpload worden bij de goede soort. Daar heb ik nog veel werk aan!" zegt ze. Ze ziet ook graag dat haar FLORON-district en de KNNV werkgroep in goede handen komen wanneer ze straks niet meer in staat is om de afstand tussen Amsterdam en haar nieuwe woonplaats Doorn af te leggen. Daarom zet ze samen met Peter in op actieve betrokkenheid van de leden.

Hoewel floristiek voor Hanneke overduidelijk een grote passie vormt, erkent ze dat er een zekere dualiteit in zit: "Het is heel leuk en tegelijkertijd sloopt het je ook. Je moet vaak ik-weet-niet-hoeveel kilometers lopen in de bloedhitte, zonder horeca om even wat te drinken. Er zijn floristen die stevig doorstappen en fluitend weer naar huis gaan, maar ik heb een hele andere constitutie. Ik moet roeien met de riemen die ik heb." Dat ze daar toch heel ver mee komt, getuigt haar verkiezing tot Vrijwilliger van het Jaar. Hanneke: "Elke florist is gewoon uniek en dat maakt het ook leuk."